

Advies over het Wetsvoorstel Wijziging van de Telecommunicatiewet en het Wetboek van Strafvordering

in verband met de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Brief aan De minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum: 23 februari 2015
E-mail: voorlichting@rechtspraak.nl
Telefoonnummer: 06-461 165 48
uw kenmerk: 525682

Inhoud van de brief

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 18 november 2014, ontvangen op 19 november 2014, met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de "Raad") u te adviseren over het Wetsvoorstel Wijziging van de Telecommunicatiewet en het Wetboek van Strafvordering in verband met de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten (het "Wetsvoorstel"). Dit Wetsvoorstel wordt ook wel aangeduid als het Wetsvoorstel Dataretentie.

Het Wetsvoorstel regelt de aanpassing van de Telecommunicatiewet met betrekking tot de bewaring van bepaalde aangewezen telecommunicatiegegevens ten behoeve van het algemene belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten. Dit wetsvoorstel voorziet tevens in de nodige waarborgen ter bescherming en beveiliging van de bewaarde gegevens.

Het wetsvoorstel voorziet tevens in de aanpassing van het Wetboek van Strafvordering. Dit betreft de beperking van de bevoegdheid van de officier van justitie tot het vorderen van historische verkeersgegevens. Voorgesteld wordt dat een dergelijke vordering slechts kan worden gedaan na voorafgaande rechterlijke toetsing door een rechter-commissaris.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

Het Europese Hof van Justitie heeft in zijn uitspraken van 8 april 2014 in de zaken C-293/12 en C594/12 de Europese dataretentie richtlijn (2006/24/EG), waarop de huidige wetgeving aangaande bewaring en vordering van telecom- en verkeersgegevens is gebaseerd, ongeldig verklaard. Dit heeft geleid tot het onderhavige Wetsvoorstel.

De Raad onderschrijft het belang van dataretentie ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Daarnaast hecht de Raad aan het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burger als het de bewaring van diens telecommunicatiegegevens betreft. Dit kan niet anders dan op bij wet voorgeschreven wijze. Uit het oogpunt van de bescherming van grondrechten acht de Raad het wenselijk dat voorafgaande rechterlijke toetsing plaatsvindt. Indien deze rechterlijke toetsing plaatsvindt door de rechter-commissaris zoals het Wetsvoorstel voorstaat, heeft dit aanmerkelijke gevolgen voor de werklust.

Het Wetsvoorstel geeft daarmee aanleiding tot het maken van opmerkingen over de werklust.

Werklustgevolgen

De Raad verwacht dat invoering van het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de werklust van de rechtbanken. De Raad verwacht namelijk dat het aantal vorderingen bij de rechter-commissaris structureel toeneemt met ongeveer 42.000 extra vorderingen. Dit zorgt voor extra kosten van ongeveer twee miljoen euro per jaar. Dit wordt hieronder toegelicht.

Door het wetsvoorstel dient de rechter-commissaris alvorens de machtiging te verlenen, iedere vordering van de officier van justitie te beoordelen. De rechter-commissaris neemt in zijn oordeel over de machtiging de verdenking, proportionaliteit, subsidiariteit en de toepassing van het betreffende artikel mee. Het proces-verbaal van de politie is de basis hiervoor. De behandeltijd van een dergelijke vordering is afhankelijk van de omvang van het proces-verbaal en de complexiteit van de zaak. Een proces-verbaal kan uit enkele pagina's bestaan, maar in uitvoerige onderzoeken kan een dergelijk proces-verbaal zeer uitgebreid zijn. De behandeltijd van de extra 42.000 vorderingen wordt daarom geschat op gemiddeld 15 minuten per vordering en gemiddeld 20 minuten per vordering, indien er sprake is van spoed.

De Raad behoudt zich het recht voor om hier op terug te komen, indien na inwerking-treding van het Wetsvoorstel in de praktijk blijkt dat het om grotere aantallen gaat of gemiddeld meer tijd vergt.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de informatievoorziening aan en de voorbereiding van de gerechten op de invoering van de onderhavige regeling verzoekt de Raad u hem te informeren over de plaatsing van de definitieve tekst van het Wetsvoorstel in het Staatsblad.

Hoogachtend, mr. C.H.W.M. Sterk, Lid Raad voor de rechtspraak